הִלְכוֹת נְשִׂיאַת כַּפַּיִם סִימָן קכח

שֶׁמְּבָרְכִין (קב) אַיִן לוֹמַר שׁוּם (מה) פְּסוּק, אֶלָּא יִשְׁתְּקוּ וְיִכַּוְונוּ לְבָרְכָה. הָגָה: וּמִכָּל מָקוֹם עַכְשָׁו שֶׁהַכֹּהֲנִים מְאֻרְיכִין הַרְבֵּה בְּנִגּוּנִים, נָהֲגוּ גַּם כֵּן לוֹמַר פְּסוּקִים, וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן נ"ז (ס"ו) לְעִנְיַן בָּרְכוּ, אַף יוֹתֵר טוֹב (קג) שֶׁלֹּא (מו) לְאָמְרָם (דברי עצמו): **כז** (קד) [ת]כֹּהֵן אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ יוֹתֵר עַל הַשִּׁלְשָׁה פְּסוּקִים שֶׁל בִּרְכַּת כֹּהֲנִים, (קה) * וְאִם הוֹסִיף, עוֹבֵר עַל 'בַּל תּוֹסִיף': **כח** [א]כֹּהֵן שֶׁנִּשָּׂא כַּפָּיו, וְאַחַר כָּךְ הָלַךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת אַחֵר וּמָצָא צִבּוּר שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לִבְרַכַת כֹּהֲנִים, (קו) יָכוֹל לִשָּׂא אֶת כַּפָּיו פַּעַם (מז) אַחֶרֶת: **כט** [ב]כֹּהֵן שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל עֲדַיִן וּמָצָא צִבּוּר מִתְפַּלְּלִין, (קז) נוֹשֵׂא כַּפָּיו וְאֵין הַתְּפִלָּה (מח) מְעַכַּבְתּוֹ: **ל** * [ג]מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ

ת ראש הַשָּׁנָה כ"ח (ע"ב). א שם.
ב הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִיּוֹת (תפילה פט"ו אות ה) וְרַבִּי דָּוִד אֲבוּדְרָהֶם (הל' שמונה עשרה).
ג מְגִלָּה כ"ד (ע"ב).

בְּאֵר הַיֵּטֵב

סְגִי, וְעַיֵּן ט"ז (ס"ק כג): **כו** (מה) **פְּסוּק.** וְכָתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת פֶּרֶק אֵלּוּ נֶאֱמָרִין (סוטה מ. ד"ה כל), דְּאַף עַל גַּב דְּמַאן דַּחֲזָא חָלְמָא אוֹמֵר רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ', מִשּׁוּם סַכָּנָה הִתִּירוּ, שֶׁמָּא צָרִיךְ רְפוּאָה לְחָלְמָה. וּבְתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' כו) כָּתַב דְּמָה שֶׁאָמַר רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ', דְּהַיְנוּ דַּוְקָא בְּשָׁעָה שֶׁמַּאֲרִיכִין בְּכ"ף שֶׁל 'וְיִשְׁמְרֶךָ', וּבְ'וִיחֻנֶּךָ', וּבְלָמ"ד שֶׁל 'שָׁלוֹם': (מו) **לְאָמְרָם.** וְכֵן כָּתַב מְנַחֵם עֲזָרְיָה סִימָן צ"ה וְכֵן כָּתַב הַבַּ"ח (ס"י מח) וְעַלַּת תָּמִיד (סק"ס) וּפְרִי חָדָשׁ וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט סק"ז). וְכֵן כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק לט) דְּהָאוֹמְרָן יֹאמְרוּ בְּשָׁעָה שֶׁהַחַזָּן מַקְרֵא הַתֵּבָה, וְכֵן כָּתַב הַשּׁ"ז (ס"ק כה). אַךְ רָאִיתִי שֶׁעֲרוּרִיָּה שֶׁהֲמוֹן עָם צוֹוְחִין הַפְּסוּקִים בְּקוֹל גָּדוֹל, וְאַחַר כָּךְ חַזָּרִין וְצוֹוְחִין מ'יְבָרֶכְךָ' עַד הַתֵּבָה שֶׁעוֹמֵד בּוֹ, וְלֹא יָכוֹל לִשְׁמֹעַ קוֹל שֶׁל כֹּהֲנִים בְּשִׁבְיל קוֹלָם, וְלָאו אַפִּיר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וכו'. דְּאַף עַל גַּב דְּקַיְמָא לָן לְעֵיל בְּסָעִיף א' דִּנְשִׂיאַת כַּפַּיִם בַּעֲשָׂרָה וְהַכֹּהֲנִים מִן הַמְּנָיָן וְנִמְצָא שָׁאֵין כָּאן עֲשָׂרָה עוֹנִים וַאֲפִלּוּ הָכִי שַׁפִּיר דָּמֵי, שָׁאנֵי הָתָם דִּכְיָון דְּעִקַּר בִּרְכַּת כֹּהֲנִים עַל יִשְׂרָאֵל נָאֱמְרָה, חֲשִׁיבֵי אֲפִלּוּ בִּפְחוֹת מֵעֲשָׂרָה, (פ) וַאֲפִלּוּ יֵשׁ שָׁם רַק יִשְׂרָאֵל אֶחָד כָּלָם עוֹלִים לַדּוּכָן וּמְבָרְכִין לְיִשְׂרָאֵל זֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנִדּוֹן דִּידָן שֶׁכָּלָם כֹּהֲנִים, לֹא חֲשִׁיבֵי לְבָרְכָם לְחוֹדֵיהוּ אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עֲשָׂרָה שֶׁיְּקַבְּלוּ הַבְּרָכָה וְיַעֲנוּ אָמֵן: **כו** (קב) **אֵין לוֹמַר וכו'.** הִיכָלוֹת יֵשׁ עֶבֶד שֶׁמְּבָרְכִין אוֹתוֹ וְאֵינוֹ מַאֲזִין: (קג) **שֶׁלֹּא לְאָמְרָם.** וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּכֵן עִקָּר. וְכָתְבוּ הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק לט) וְהַשּׁ"ז (ס"ק כה) דְּהָאוֹמְרָן יֹאמַר בְּשָׁעָה שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר מַקְרֵא לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים, וְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק מט) מְגַמְגֵּם גַּם בָּזֶה עַיֵּן שָׁם, וְכֵן הִנְהִיג הַגְּרָ"א שֶׁלֹּא לְאָמְרָן (מַעֲשֶׂה רַב (סי' קסו)]. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ לְזַהֵר שֶׁלֹּא לוֹמַר הַפְּסוּקִים בְּקוֹל כְּמוֹ שֶׁעוֹשִׂין הָהֲמוֹן, וּבִפְרָט מַה שֶּׁחוֹזְרִין הַמִּלּוֹת מִתֵּבַת 'יְבָרֶכְךָ' וּלְהַלָּן, וְזֶהוּ טָעוּת, שֶׁלֹּא נִזְכַּר בְּשׁוּם מָקוֹם מִנְהָג זֶה [אַלְיָה רַבָּה (שם)]: **כז** (קד) **כֹּהֵן אֵינוֹ וכו'.** לְשׁוֹן הַגְּמָרָא (ר"ה כח:) 'שֶׁלֹּא יֹאמַר הוֹאִיל וְנִתְּנָה תּוֹרָה רְשׁוּת לְבָרֵךְ אוֹסִיף בִּרְכָה אַחַת מְשֶׁלִּי כְּגוֹן 'ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים' וְגוֹ' (דברים א יא), תַּלְמוּד לוֹמַר (שם ד ב) 'לֹא תֹסִפוּ'. וּמֵיפִיק שָׁם הַגְּמָרָא דַּאֲפִלּוּ כְּבָר סִיֵּם כָּל בִּרְכוֹתָיו גַּם כֵּן עוֹבֵר בְּלָאו, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הוֹסִיפָה בְּאֶמְצַע הַבְּרָכוֹת. וְדַוְקָא לְהוֹסִיף פְּסוּק אַחַר אָסוּר, אֲבָל לוֹמַר בִּרְכַּת כֹּהֲנִים כֻּלָּהּ אוֹ חֶצְיָהּ בְּאֶמְצַע הַבְּרָכוֹת אֵינוֹ מְשׁוּם 'בַּל תּוֹסִיף', דְּלֹא שַׁיְּךְ 'בַּל תּוֹסִיף' בַּעֲשָׂיַת הַמִּצְוָה שְׁתֵּי פְּעָמִים [אַחֲרוֹנִים]: (קה) **וְאִם הוֹסִיף וכו'.** וְהוּא הַדִּין אִם גָּרַע מֵהַבְּרָכוֹת עוֹבֵר מִשּׁוּם 'בַּל תִּגְרַע': **כח** (קו) **יָכוֹל לִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.** כַּנַּ"ל (ס"ק קד) דְּלֵיכָּא 'בַּל תּוֹסִיף' בַּעֲשָׂיַת הַמִּצְוָה שְׁתֵּי פְּעָמִים. וּמִכָּל מָקוֹם (פז) חִיּוּבָא לֵיכָּא עֲלָיו, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר נָשָׂא כַּפָּיו בְּיוֹם זֶה, וְכַנַּזְכָּר לְעֵיל בְּסָעִיף ג'. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"א דְּאַף עַל גַּב דְּאֵינוֹ מְחֻיָּב לְשָׂא כַּפָּיו בְּיוֹם אֶחָד, מִכָּל מָקוֹם כָּל פַּעַם שֶׁנּוֹשֵׂא כַּפָּיו (פנ) הוּא מְבָרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּקִדֻּשָּׁתוֹ וכו'. כֹּהֵן הַמִּתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, אִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אַחֵר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, צָרִיךְ לְהַפְסִיק (פנ) וְלַעֲלוֹת לַדּוּכָן, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְבַּטֵּל הַנְּשִׂיאַת כַּפַּיִם, וְאַחַר שֶׁיִּגְמֹר הַנְּשִׂיאַת כַּפַּיִם יֵרֵד מֵהַדּוּכָן וְיִגְמֹר תְּפִלָּתוֹ. וְאִם יֵשׁ שָׁם כֹּהֵן אַחֵר אֵינוֹ פּוֹסֵק מִתְּפִלָּתוֹ, אִם לֹא שֶׁאָמְרוּ לוֹ עֲלֵה לַדּוּכָן אוֹ טֹל יָדֶיךָ, דְּאָז אֲפִלּוּ יֵשׁ שָׁם כֹּהֲנִים אֲחֵרִים (פד) צָרִיךְ לְהַפְסִיק וְלַעֲלוֹת. וְכָל מָקוֹם דְּמַפְסִיק בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה כְּדֵי לַעֲלוֹת לַדּוּכָן, צָרִיךְ לַעֲקֹר רַגְלָיו קְצָת בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה כְּשֶׁאוֹמֵר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר רְצֵה, אֲבָל אִם לֹא עָקַר רַגְלָיו כְּשֶׁאוֹמֵר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר רְצֵה, אֵינוֹ רַשַּׁאי לַעֲלוֹת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"מ) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. [א]אֲמְנָם הָאֵלְיָה רַבָּה (סק"נ) מְפַקְפֵּק בְּעִקַּר הַדָּבָר וְזֶה שֶׁל הַפְסָק בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה אֲפִלּוּ בְּאָמְרוּ לוֹ עֲלֵה, דְּאַף עַל גַּב דִּתְפִלָּה דְּרַבָּנָן הִיא, מִכָּל מָקוֹם אִפְשָׁר דְּהָעֲמִידוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם אֲפִלּוּ בִּמְקוֹם עֲשֵׂה, וְכֵן דַּעַת הַגְּאוֹן יַעֲבֵ"ץ בְּסִדּוּרוֹ (בית יעקב, שער המפקד מוסף לג' רגלים, הל' נשיאת כפים אות יב) שֶׁלֹּא לְהַפְסִיק בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה לִנְשִׂיאַת כַּפַּיִם כְּשֶׁעוֹמֵד בִּבְרָכָה אַחֲרָת, אִם לֹא שֶׁהִגִּיעַ בִּתְפִלָּתוֹ לִמְקוֹם בִּרְכַּת כֹּהֲנִים שֶׁאָז שַׁמָּתוֹ לוֹ לַעֲקֹר רַגְלָיו וְלַעֲלוֹת לַדּוּכָן, שֶׁבִּמְקוֹם זֶה לֹא מִקְרֵי הֶפְסֵק, שֶׁהוּא מֻעָיָן שָׁם שָׁלוֹם. [וְהִנֵּה כְּשֶׁמְּשַׁעֵר בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁיַּגִּיעַ אָז לְאוֹתוֹ מָקוֹם בְּשָׁנָה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, צָרִיךְ לְזָהֵר לַעֲקֹר רַגְלָיו קְצָת לְצַד הַדּוּכָן בְּעֵת שֶׁמַּתְחִיל הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר רְצֵה וְכִמְעַט שֶׁכְּתַבְתִּנוּ לְמַעְלָה]. וְגַם זֶה דַּוְקָא אִם הוּא מֻבְטָח שֶׁלֹּא תִּשְׁתָּרֵךְ דַּעְתּוֹ וְיַחְזֹר לִתְפִלָּתוֹ, וּבְלָאו הָכִי אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי לְהַפְסִיק בִּתְפִלָּה, זֶהוּ תֹּכֶן דְּבָרָיו שָׁם עַיֵּן שָׁם: **כט** (קז) **נוֹשֵׂא כַּפָּיו.** וְאִם רוֹאֶה שֶׁכְּשֶׁיַּעֲלֶה לַדּוּכָן

בַּאוּר הֲלָכָה

הֲלֹא בְּאָפָן זֶה מוּטָב הָיָה שֶׁיַּעֲלוּ כֻּלָּם וְיַעֲנוּ אָמֵן הַנְּפָשִׁים וְהַשָּׁף דִּיקְיְמוּ הַכֹּהֲנִים מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְתָא שֶׁל נְשִׂיאַת כַּפַּיִם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם יַעֲלֶה רַק אֶחָד לְרֶצֶת אֵינָהּ פּוֹסְקִים הוּא רַק מִצְוַת עֲשֵׂה מִדְּרַבָּנָן. אֲבָל בָּאֱמֶת זֶה אֵינוֹ, דִּבְנִדּוֹן דִּידָן לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (מש"ז ס"ק כב) כָּל עִקָּרוֹ שֶׁל הַנְּשִׂיאַת כַּפַּיִם הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן בְּצִלְמָא, דְּהָרֵי אֵין כָּאן שׁוּם יִשְׂרָאֵל הָאוֹמֵר לוֹ לְבָרְכוֹ, וּמַה דִּכְתִיב (שם) 'אָמוֹר לָהֶם' וְתַרְגּוּם אוּנְקְלוֹס כַּד יֵימְרוּן לְהוֹן, הוּא רַק כַּד יֵימְרוּן יִשְׂרָאֵל אוֹ אֲפִלּוּ הַמַּקְרֵא כֹּהֵן בְּשִׁלּוּחוּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה שָׁם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן שֶׁכֻּלָּם כֹּהֲנִים וְהַכֹּהֵן הַמַּקְרֵא], **וּמִכָּל מָקוֹם אַפְּתִי צָרִיךְ עִיּוּן:**

כז * וְאִם הוֹסִיף וכו'. לְכְאוֹרָה נִרְאֶה דְּדַוְקָא אִם גַּם זֶה הָיָה בְּקְרִיאַת כַּפַּיִם וּכְהָאי גַּוְנָא כָּל הַדְּבָרִים הַמִּצְטָרְפִין בִּנְשִׂיאַת כַּפַּיִם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה בְּסָעִיף י"ד (סק"נ), זֶה מִקְרֵי הוֹסָפָה עַל הַמִּצְוָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁבְּרֵךְ שֶׁלֹּא בִּנְשִׂיאַת כַּפַּיִם אוֹ שֶׁלֹּא בְּהֶחְזֵרַת פָּנִים וּכְהָאי גַּוְנָא, זֶה אֵין מִקְרֵי הוֹסָפָה, כִּי אִם בְּרָכָה בְּעִלְמָא, **וְכֵן כָּתַב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְרַ"ז** (סעיף מ), עַיֵּן שָׁם. **וְכֵן מוּכָח בְּחִדּוּשֵׁי רַשְׁבָּ"א** סָכָה ל"א (ר"ה אמר מר) דְּדַוְקָא בִּקְרִיסַת כַּפַּיִם, עַיֵּן שָׁם. וּמִסְתָּמָא הוּא הַדִּין שְׁאָרֵי דְּבָרִים הַמִּצְטָרְפִין בִּנְשִׂיאַת כַּפַּיִם, דְּמַאי שְׁנָא. **אֲמְנָם מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם מִשְׁמַע שֶׁלֹּא כְּדִבְרֵיהֶם,** שֶׁהֲרֵי כָּתַב בְּפֶרֶק י"ד מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה דִּין י"ב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: אֵין הַכֹּהֲנִים רַשָּׁאִין בְּכָל מָקוֹם לְהוֹסִיף בְּרָכָה אַחַת מִשֶּׁלִּי כְּגוֹן 'ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים' וְגוֹ' (דברים א יא), תַּלְמוּד לוֹמַר (שם ד ב) 'לֹא תֹסִפוּ'. וּמֵיפִיק שָׁם הַגְּמָרָא דַּאֲפִלּוּ כְּבָר סִיֵּם כָּל בִּרְכוֹתָיו גַּם כֵּן עוֹבֵר בְּלָאו, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הוֹסִיפָה בְּאֶמְצַע הַבְּרָכוֹת. וְדַוְקָא לְהוֹסִיף פְּסוּק אַחַר אָסוּר, אֲבָל לוֹמַר בִּרְכַּת כֹּהֲנִים כֻּלָּהּ אוֹ חֶצְיָהּ בְּאֶמְצַע הַבְּרָכוֹת אֵינוֹ מְשׁוּם 'בַּל תּוֹסִיף', דְּלֹא שַׁיְּךְ 'בַּל תּוֹסִיף' בַּעֲשָׂיַת הַמִּצְוָה שְׁתֵּי פְּעָמִים [אַחֲרוֹנִים]: וְהוּא הַדִּין בְּלֹא פְּרִיסַת כַּפַּיִם וּכְהָאי גַּוְנָא גַּם כֵּן עוֹבֵר, **וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

ל * מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מוּם וכו'. עַיֵּן ט"ז (ס"ק כו) **שֶׁכָּתַב דְּכָל הַנֶּהוּ שֶׁאֵינָם**

(פ) אַחֲרוֹנִים: **כח** (פפ) **וַאֲפִלּוּ בְּאוֹתוֹ צִבּוּר גּוּפָא שֶׁנּוֹשְׂאִין כַּפַּיִם בְּשַׁחֲרִית וּמוּסָף בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, מִכָּל מָקוֹם לֵית עֲלֵיהּ חִיּוּבָא מִן הַתּוֹרָה לַעֲלוֹת בְּכָל פַּעַם, וְאַף עַל פִּי כֵן לְעִנְיַן בְּרָכָה פְּשׁוּט דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּכָל פַּעַם וְאֵין פּוֹצֶה פֶּה וּמַצְמִיץ,** עַיֵּן שָׁם בְּתְשׁוּבַת מַהֲרַ"ם מִינְץ סִימָן י"ב (אות ב): **(פג)** פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן זֶה (א"א סק"נ): **(פד)** דַּוְקָא אִם מֻבְטָח לוֹ שֶׁיַּחֲזֹר לִתְפִלָּתוֹ, וְאִם אֵין מֻבְטָח לֹא יַפְסִיק, כְּמוֹ בְּשְׁלִיחַ צִבּוּר. וְאִם אָמְרוּ לוֹ קְדֵם רְצֵה עֲלֵה, צָרִיךְ לַעֲלוֹת, דְּעוֹבֵר בַּעֲשֵׂה [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"מ)]: **(פה)** וַאֲפִלּוּ אֵין מֻבְטָח צָרִיךְ לְהַפְסִיק וְלַעֲלוֹת אִם אָמְרוּ לוֹ, מִשּׁוּם דְּעוֹבֵר בַּעֲשֵׂה אִם אֵינוֹ עוֹלֶה [דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם סכ"ח)]:

[א] לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֶרֶב: וּבְשׁוּ"ע הרב (סמ"ג) כתב: וכן כהן העומד בתפלה ואמרו לו לעלות לדוכן או ליטול ידיו צריך להפסיק ולעלות אפילו יש שם כהנים אחרים ואם לא אמרו לו אינו פוסק אם יש שם כהנים אחרים, ואם אין שם כהנים אחרים פוסק ועולה כדי שלא תתבטל נשיאת כפים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת נְשִׂיאַת כַּפַּיִם סִימָן קכח

ד תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' כה). ה בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ותראה). ו מְגִלָּה כ"ד (ע"ב). ז שָׁם.

(מט) [מט] **מוּם בְּפָנָיו אוֹ בְּיָדָיו, כְּגוֹן** (קח) **שֶׁהֵם בַּהֲקָנִיּוֹת אוֹ עֲקֻמּוֹת אוֹ עֲקֻשׁוֹת,** (בַּהֲקָנִיּוֹת פֵּרוּשׁ מִין נֶגַע לָבָן, וְרָשַׁ"י (מגילה כד: ד"ה טוהקניות) פֵּרֵשׁ לַיְנְטְלַי"ש בְּלַעַז. עֲקֻמּוֹת, כְּפוּפוֹת. עֲקֻשׁוֹת, לְצַדָּדִיהֶן. וְהָרַ"ן (סס טו: ד"ה גמ') **פֵּרֵשׁ עֲקֻמּוֹת שֶׁנִּתְעַקְּמָה יָדוֹ אֲחוֹרַנִּית, עֲקֻשׁוֹת שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְחַלֵּק אֶצְבְּעוֹתָיו), לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, מִפְּנֵי שֶׁהָעָם מִסְתַּכְּלִין** (קט) **בּוֹ. וְהוּא הַדִּין לְמִי שֶׁיֵּשׁ מוּמִין בְּרַגְלָיו, בְּמָקוֹם שֶׁעוֹלִים לַדּוּכָן בִּלֹּא** (קי) **בָּתֵּי שׁוֹקַיִם, וְכֵן מִי שֶׁרֵירוֹ יוֹרֵד עַל זְקָנוֹ, אוֹ שֶׁעֵינָיו זוֹלְפוֹת דִּמְעָה, * וְכֵן סוּמָא בְּאֶחָד מֵעֵינָיו, לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.** (קיא) **וְאִם הָיָה דָּשׁ** (ו) [נ] **בְּעֵירוֹ, דְּהַיְנוּ שֶׁהֵם רְגִילִים בּוֹ וּמַכִּירִים הַכֹּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אוֹתוֹ מוּם, יִשָּׂא כַּפָּיו וַאֲפִלּוּ הוּא סוּמָא בְּשְׁתֵּי עֵינָיו.** ז**וְכֹל שֶׁשָּׁהָה בָּעִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, מִקְּרֵי דָּשׁ בְּעִירוֹ. וְדַוְקָא בְּעִירוֹ, אֲבָל אִם** (קיב) * **הוֹלֵךְ בְּאַקְרָאֵי** (נ) **לְעִיר אַחֶרֶת, וְשָׁהָה שָׁם שְׁלֹשִׁים יוֹם, לֹא. וַאֲפִלּוּ לֹא בָּא לָדוּר שָׁם לְהִיּוֹת מִבְּנֵי הָעִיר,** (קיג) **אֶלָּא בָּא לְהִיּוֹת שָׁם מְלַמֵּד אוֹ סוֹפֵר אוֹ מִשְׁרַת שָׁנָה אוֹ חֲצִי שָׁנָה, חָשׁוּב דָּשׁ בְּעִירוֹ בְּשִׁלְשִׁים יוֹם:** לא (קיד) ח**אִם מִנְהַג הַמָּקוֹם** (קטו) **לְשַׁלְשֵׁל הַכֹּהֲנִים טַלִּית עַל** (נא) **פְּנֵיהֶם, אֲפִלּוּ יֵשׁ בְּפָנָיו וּבְיָדָיו כַּמָּה מוּמִין, יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.** הַגָּה: **וְדַוְקָא אִם הָיוּ יָדָיו בְּפָנִים מִן הַטַּלִּית, אֲבָל אִם הֵם מִבַּחוּץ לֹא מִקְּרֵי טַלִּית** (קטז) **לְיָדָיו:** לב ט**הָיוּ יָדָיו צְבוּעוֹת אִסְטִיס וּפוּאָה,** (אִסְטִיס וּפוּאָה פֵּרוּשׁ מִינֵי צְבָעִים), **לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, מִפְּנֵי שֶׁהָעָם** (קיז) **מִסְתַּכְּלִין בָּהֶם. וְאִם רֹב הָעִיר** (קיח) **מְלַאכְתָּן** (נב) **בְּכָךְ, יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו. וְכֵן אִם הוּא דָּשׁ בְּעִירוֹ, יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו:** לג י**מִי** (קיט) **שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לַחְתֹּךְ**

בַּאֵר הַיֵּטֵב

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ל [מט] **מוּם.** עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים (סי' ו) מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי פְּרִי חָדָשׁ אֲלוּפִי: **[נ] בְּעֵירוֹ.** עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּבֶכוֹר שׁוֹר דֶּרֶךְ קְט"ז (תענית טז:) שֶׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הַגָּאוֹן אַבְרָהָם סִימָן נ"ג (סק"ח) בְּשִׁלְיַחְיָ צִבּוּר שֶׁהַמִּיר וְשָׁב, הָא כְּתַב בְּשָׁם הַזֹּהַר (ח"ג רף צ:) שֶׁיֵּשׁ לְהַזָּהֵר בְּבַעַל מוּם, וְכָתַב הַתּוֹסָפוֹת (תענית) דֶּרֶךְ כ"ז (ע"ב, ד"ה אי) דְּהַמִּיר אֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן נ"ג סָעִיף י"ג. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲלִי מַעַיִם לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו. פְּרִי חָדָשׁ. הֵיכָא דְּאִיתָא נָדָה בְּבֵיתָהּ דְּכֹהֵן, אָסוּר לָהּ לְמִסַּק לְדוּכָן כָּל אֵימַת דְּאִיתָא בְּנִדּוּתָהּ. פְּרִי חָדָשׁ בְּשֵׁם סֵפֶר הַפְּקוּדוֹת (סי' מז). וְכָתַב הַפְּרִי חָדָשׁ עָלָיו, וּדְבָרִים אֵלּוּ אֵין לְפָרְסָמָם דְּלָאו הֵם מִטַּעַם הַדִּין, וְהַנַּח לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגִין וְאַל יִהְיוּ מְזִידִין, עַיֵּן שָׁם: **(נ) בְּעֵירוֹ.** הַקְּשָׁה הַשַּׁ"ז (ס"ק כז) אַמַּאי לֹא יְהֵיה פָּסוּל מִשּׁוּם דְּאִתְּקַשׁ לַעֲבוֹדָה, עַיֵּן שָׁם. **וְאִשְׁתְּמִיט מִנַּהּ** גְּמָרָא עֲרוּכָה בְּשֻׁ"ע דְּחַתַּנְיָת דַּף (כ"ו ע"ב) [כ"ז.] 'אִי מַה מִּשְׁרַת בַּעַל מוּם לֹא אַף כֹּהֵן מְבֹרָךְ בַּעַל מוּם לֹא, הָא אִתְּקַשׁ לְנָזִיר' עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן נ"ד וּבְטַ"ז סָעִיף קָטָן ל"ה, וְצָרִיךְ עִיּוּן. שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן א' וְיַד אַהֲרֹן (הנה"ט): **(נא) פְּנֵיהֶם.** וְטַ"ז (ס"ק כח) כָּתַב הַתֵּר מִצַּד כִּסּוּי הַפָּנִים שֶׁל הַקָּהָל שֶׁמְּכַסִּים פְּנֵיהֶם בְּטַלִּית: **(נב) בְּכָךְ.** הֵיְנוּ **אֲפִלּוּ** כְּשֶׁאֵינוֹ דָּשׁ בְּעִירוֹ, עַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ:

לא **(נא) פְּנֵיהֶם.** וְטַ"ז (ס"ק כח) כָּתַב הַתֵּר מִצַּד כִּסּוּי הַפָּנִים שֶׁל הַקָּהָל שֶׁמְּכַסִּים פְּנֵיהֶם בְּטַלִּית:

בְּאוּר הֲלָכָה

נוֹשְׂאִין כַּפַּיִם צָרִיכִין לֵילֵךְ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת בְּשָׁעַת הַדּוּכָן, דְּלֹא לֵימְרוּ עָלָיו בֶּן גְּרוּשָׁה הוּא, **וְאֵלִיָּה רַבָּה** (ס"ק נא) **מְנַמְּקִם בָּזֶה וְכֵן בִּפְרִי מְגַדִּים,** וְדָחוּ רְאָיוֹתָיו. וְכֵן בְּסֵפֶר נְהַר שָׁלוֹם (סק"ח) **חוֹלֵק עָלָיו** דְּכָל אֵלּוּ נִכָּרִים הֵם בְּמוֹקְמָן וְלֹא אָתוּ לְמִטְעֵי, **וּלְכָךְ סָתְמוּ הַפּוֹסְקִים וְלֹא הִצְרִיכוּ אוֹתוֹ לָצֵאת** וְכֵן מַשְׁמַע בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ד', עַיֵּן שָׁם. **אַךְ מִפְּנֵי שֶׁלֹּא כָּלוּ עָלְמָא דִּינָא גְּמִירִי, אֶפְשָׁר שֶׁטּוֹב יוֹתֵר שֶׁיֵּצְאוּ לְחוּץ.** בְּדַעַת הַשַּׁ"ז. **כְּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ** (סל"ג) **כָּל הָנֵי דְּאָמְרִינַן לֹא יַעֲלֶה, אִם עָלָה לֹא יֵרֵד.** וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אוֹת ל"ט:

*** וְכֵן סוּמָא בְּאַחַת מֵעֵינָיו. פְּשׁוּט דְּדַוְקָא אִם סַמְיוּתוֹ נִכֶּרֶת וְיָכוֹאוּ לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ,** אֲבָל אִם אֵין סַמְיוּתוֹ נִכֶּרֶת לָאֲנָשִׁים כְּמוֹ שֶׁמְּצוּי מִינֵי סוּמִים שֶׁעֵינֵיהֶם כִּעֵינֵי שְׂאָר בְּנֵי אָדָם רַק שֶׁנָּשֵׁט הַמָּאוֹר מֵהֶם, מַתָּר:

*** הוֹלֵךְ בְּאַקְרָאֵי וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק קיב). וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק מד) **שֶׁהֵבִיא דַּעַת הַב"ח** (ס"ט) **שֶׁחוֹלֵק בָּזֶה. וְהִנֵּה** א**הַלְּבוּשׁ וְהָעֹלַת תָּמִיד** (ס"ק סח) **וְהַפְּרִי חָדָשׁ וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים כֻּלָּם הִסְכִּימוּ לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וּבְחַיֵּי אָדָם** (ח"א כלל לב ס"ד) **כָּתַב כְּעֵין הַכְּרָעָה זֹאת, דְּאִם הָיָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּשָׁעָה** וּבְדָשׁ לֹא יִסְתַּכְּלוּ בּוֹ, כִּי אֵינוֹ חָדוּשׁ **בְּעֵינֵיהֶם.** אֵיתָא בַּשַּׁ"ס (מגילה כד.) דְּפוֹחֵחַ לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, דִּגְנַאי הוּא לַצִּבּוּר, וּמַהוּ פּוֹחֵחַ מִבְּאֹר לְעֵיל בְּסִימָן נ"ג סָעִיף י"ג עַיֵּן שָׁם. כְּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ דְּחוֹלֵי מֵעַיִם לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, (פו) **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּטוֹב שֶׁיֵּצֵא קֹדֶם רְצֹה:** (קיב) **הוֹלֵךְ בְּאַקְרָאֵי וְכוּ'.** דְּלֹא רְגִילֵי אִנְשֵׁי לְשָׁא וְלִתֵּן עִמּוֹ וְאֵינָם מַרְגִּילִים בְּמוּמוֹ. וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה הולך): **(קיג) אֶלָּא וְכוּ'.** דְּכֵיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים בָּא לְהִשְׁתַּקַּע שָׁם לְאֵיזֶה זְמַן, רְגִילִים לְשָׁא וְלִתֵּן עִמּוֹ, וְהָרִגְלוּ בְּמוּמוֹ **בְּשִׁלְשִׁים יוֹם:** לא **(קיד) אִם מִנְהַג וְכוּ'.** דְּהָא אֵין יְכוֹלִין לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶן. **(פו) וְאִם** אֵין הַמִּנְהָג כֵּן רַק שֶׁהוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת כֵּן מִפְּנֵי הַמּוּמִין שֶׁבּוֹ, אָסוּר, וַאֲפִלּוּ רוֹצִים כָּל הַכֹּהֲנִים לַעֲשׂוֹת כְּמוֹהוּ כְּדַי שֶׁלֹּא יְהֵא בּוֹ **שִׁנּוּי** מִשְּׁאָר כֹּהֲנִים, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, דְּמִכָּל מָקוֹם יִסְתַּכְּלוּ בָּהֶם מִפְּנֵי שֶׁשִּׁנּוּ מִנְהָגָם וְיִפְּיחוּ דַּעְתָּם: **(קטו) לְשַׁלְשֵׁל הַכֹּהֲנִים וְכוּ'.** אֲבָל **(פס)** לֹא מְהֲנֵי מַה שֶּׁבְּאֵיזֶה מְקוֹמוֹת הַקָּהָל מְכַסִּין פְּנֵיהֶם, דְּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁיְּדָעוּ שֶׁיֵּשׁ מוּם אָתוּ לְאִסְתַּכּוּלֵי, **(פט)** וְגַם יֵשׁ בְּחוּרִים שֶׁאֵין לָהֶם טַלִּיתִים: **(קטז) לְיָדָיו.** אֲבָל לְמוֹמִין שֶׁבְּפָנָיו מְהֲנֵי: **לב (קיז) מִסְתַּכְּלִין בָּהֶם. שָׁנָהֲגוּ הַכֹּהֲנִים לְשַׁלְשֵׁל הַטַּלִּית עַל פְּנֵיהֶם** וִידֵיהֶם בְּפָנִים מִן הַטַּלִּית, נוֹשֵׂא כַּפָּיו, וְכַנִּזְכָּר לָעֵיל (סל"א): **(קיח) מְלַאכְתָּן בְּכָךְ.** וּמֵירֵי כְּשֶׁאֵינוֹ דָּשׁ בְּעִירוֹ, דִּבְדָשׁ בְּאֶמְנוּתוֹ **זֶה בְּעִירוֹ** אֲפִלּוּ אֵין אַנְשֵׁי הָעִיר מַלְאכְתָּן בְּכָךְ גַּם כֵּן מַתָּר [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש ואם רובו) וּלְבוּשׁ וּפְרִי חָדָשׁ וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים. וּבְאֵיזֶה שֻׁלְחָן עָרוּךְ יְשָׁנִים כָּתוּב זֶה בְּמַחֲבֶר גּוּפָא]: **לג (קיט) שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין מִי שֶׁהוּא כָּבֵד פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ל **(פס)** וְהוּא מַה שֶּׁכָּתוּב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ מִין נֶגַע לְבָן. וּמַה שֶּׁצִּיְּנוּ בְּשֵׁם רַשַׁ"י לַיְנְטְלַי"ש בְּלַעַז, הוּא גַּם כֵּן דָּבָר זֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַמְתַרְגֵּם: **(פו)** דְּדָבָר זֶה לֹא נִזְכָּר בַּגְּמָרָא לְאִסּוּר אַף לְפָרוּשׁ הָרִי"ף (וולין מה:), רַק דְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲלִי מַעַיִם הוּא אָנוּס מִלְּשָׁא כַּפָּיו: לא **(פז) בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה ותראה) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק מה) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: **(פח) אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּטַ"ז** (ס"ק נח): **(פט)** מָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק סב). וְדַע דְּאַף עַל גַּב דְּהַלְּבוּשׁ כָּתַב עַל דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְלֹא נָהֲגוּ כֵּן, לֹא הָעֲתִקְתִּיו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, כִּי דַּעַת הָרַדְבַּ"ז בְּחֵלֶק א' סִימָן ל"ט וְהָעֹלַת תָּמִיד (ס"ק סט) וְהַגְּרַ"ז (סמ"ו) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לב ס"ד) **כֻּלָּם מַסְכִּימִים לִדְבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְהָרַמ"א:**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ"כ בשו"ע הרב (סמ"ה), והוסיף (שם בסוגריים) שבעיר שאינו דר שם אינו נקרא דש בעירו עד שישהה י"ב חודש.

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah